

Introduction to the Cultural Studies

Course description sheet

Basic information

Field of study Cultural Studies	Didactic cycle 2026/2027	
Major -	Course code HKLTS.I1.02563.26	
Organisational unit Faculty of Humanities	Lecture languages Polish	
Study level First-cycle studies	Mandatoriness Obligatory	
Form of study Full-time studies	Block Core Modules	
Profile General academic	Course related to scientific research Yes	
Course coordinator	Zbigniew Pasek	
Lecturer	Zbigniew Pasek, Paweł Mirowski, Weronika Zaczek	
Period Semester 1	Method of verification of the learning outcomes Exam	Number of ECTS credits 5
	Activities and hours Lectures: 30 Auditorium classes: 30	

Goals

C1	Zapoznanie uczestników z podstawową terminologią dyscypliny. Przybliżenie informacji o kształtowaniu się kulturoznawstwa jako obszaru refleksji humanistycznej. Przedstawienie głównych paradygmatów badawczych i zwrotów, które mają znaczenie dla współczesnej refleksji o kulturze. Uświadomi studentom zróżnicowania kulturowych determinantów zjawisk współczesnego świata.
----	--

Course's learning outcomes

Code	Outcomes in terms of	Learning outcomes prescribed to a field of study	Methods of verification
Knowledge - Student knows and understands:			
W1	Posiada podstawową wiedzę dotyczącą dyscyplin i nauk tworzących kanon kulturoznawstwa	KLT1A_W01	Test, Examination
W2	Rozumie specyfikę kulturoznawstwa i relacje z innymi naukami, rozumie podstawowe zasady metodologiczne charakterystyczne dla kulturoznawstwa	KLT1A_W02	Activity during classes, Test, Examination
Skills - Student can:			
U1	Umie poprawnie zastosować terminologię kulturoznawczą	KLT1A_U03, KLT1A_U05	Activity during classes, Test, Examination
Social competences - Student is ready to:			
K1	Prezentuje otwartość na nowe idee, potrafi je wstępnie ocenić	KLT1A_K03	Activity during classes, Examination

Student workload

Activity form	Average amount of hours* needed to complete each activity form
Lectures	30
Auditorium classes	30
Preparation for classes	28
Realization of independently performed tasks	14
Examination or final test/colloquium	2
Contact hours	5
Preparation of project, presentation, essay, report	19
Student workload	Hours 128
Workload involving teacher	Hours 60

* hour means 45 minutes

Program content

No.	Program content	Course's learning outcomes	Activities
1.	<p>Wstęp do kulturoznawstwa: Głównym założeniem zajęć jest przegląd i porównanie różnych sposobów ujęcia kultury, rozumienia jej genezy, znaczenia i metod interpretacji. Analizie zostaną poddane teksty źródłowe głównych przedstawicieli takich nurtów jak kulturalizm, strukturalizm, postrukturalizm, psychoanaliza, socjobiologia czy marksizm.</p> <p>Dokładny program zajęć:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie do tematyki. Sposoby definiowania pojęcia „kultura” - analiza wybranych definicji. 2. Wprowadzenie do tematyki. Definiowanie człowieka w kategoriach kultury. Lektura: E. Cassirer, Esej o człowieku: Wstęp do filozofii kultury, Warszawa 1977, s. 77-131 (II Klucz do natury człowieka: symbol; III Od reakcji zwierzęcych do odpowiedzi ludzkich; IV Ludzki świat czasu i przestrzeni) 2. Kulturalizm. Lektury: F. Znaniecki Znaczenie rozwoju świata i człowieka, Kulturalizm, Rozróżnienie faktów historycznych i kulturowych, Humanistyczny współczynnik faktów kulturowych, Wartości jako przedmioty kulturowe, w: J. Szacki, Znaniecki, Warszawa 1986, s. 189-203, 209-224, 236-246. 3. Marksizm. Lektura: K. Marks, F. Engels, Ideologia niemiecka, w: tenże, Dzieła, t. III, s. 18-55 (A. Ideologia w ogóle, a zwłaszcza niemiecka) 4. Psychoanaliza. Lektura: Z. Freud, Kultura jako źródło cierpień, w: tenże, Człowiek, religia, kultura, Warszawa 1967, s. 235-314 (lub inne wydania). 5. Psychoanaliza cd. Lektura: C.G. Jung, Archetypy i symbole. Pisma wybrane, Warszawa 1993, s. 61-125 (Ego, Cień, Syzygia: anima i animus, Osobowość maniczna, Jaźń) 6. Strukturalizm Lektura: C. Levi-Strauss, Antropologia strukturalna, Warszawa 2000, s. 31-54 (II. Analiza strukturalna w językoznawstwie), s. 185-208 (IX. Struktura mitów) 7. Poststrukturalizm Lektura: M. Foucault, Historia seksualności, Warszawa 1995, s. 13-71 (I. My wiktoriańskie, II. Hipoteza represji, III. Scientia sexualis), s. 118-139 (V. Prawo śmierci i władza nad życiem) 8. Poststrukturalizm cd. Lektura: R. Barthes, Mitologie, Warszawa 2000, s. 81-83 (Powieści i potomstwo), s. 113-115 (Reklama i głębia), s. 186-189 (Striptiz), s. 237-296 (Mit, dzisiaj) 9. Postmodernizm Lektura: J. Baudrillard, Precesja symulaków, w: Postmodernizm: antologia przekładów, red. R. Nycz, Kraków 1997, s. 175-190. M. Featherstone, Postmodernizm i estetyzacja życia codziennego, w: Postmodernizm: antologia przekładów, red. R. Nycz, Kraków 1997, s. 299-335. 10. Socjobiologia Lektura: R. Dawkins, Bóg urojony, Warszawa 2008, rozdz. V Korzenie religii, s. 225-286, rozdz. VI Korzenie moralności: dlaczego ludzie są dobrzy?, s. 287-321 11. Demistyfikatorska teoria kultury S. Žižka Lektura: S. Žižek, Wzniosły obiekt ideologii, Wrocław 2001, s. 40-72 (od punktu „Totalitarny śmiech” do końca rozdziału) 12. Płeć - biologiczna czy kulturowa? Gender Studies. Lektura: M. Kimmel, Człowiek jako gatunek zagrożony przez płeć, w: Gender. Przewodnik Krytyki Politycznej, Warszawa 2014, s. 14-46, Aleksandra Kanclerz, Dyskurs "Płci mózgu" - naukowość czy perswazja?, w: Gender. Przewodnik Krytyki Politycznej, s. 180-200. 13. Czym zatem jest kultura? Zajęcia podsumowujące kurs. 14. Kolokwium zaliczeniowe. 	W1, W2, U1, K1	Auditorium classes

No.	Program content	Course's learning outcomes	Activities
2.	<p>Wstęp do kulturoznawstwa: Zasadniczym założeniem wykładu jest wprowadzenie w różnorodne ujęcia kultury, pokazanie sposobu jej badania, jej genezy i rodzajów ekspresji. Ważnym zagadnieniem jest ukazanie związków kultury z takimi kategoriami oraz dziedzinami ludzkiego życia jak natura, , nauka, magia, religia, mitologia, technologia i cywilizacja.</p> <p>7. Program wykładu – zasadnicze problemy:</p> <p>1. Przyczyny różnorodności definicji kultury i wybrane typy określeń i definicji kultury: A. nominalistyczny, historyczny, normatywny, psychologiczny, strukturalny, genetyczny; B. Określenia i definicje 1. Etnologiczne, antropologiczno-kulturowe, 2. Semantyczne, 3. Socjologiczne, 4. Filozoficzne, 5. Socjobiologiczne.</p> <p>2. Kultura a filozofia i nauka. Teoria i hipoteza naukowa. Obserwacja i eksperyment. Determinizm, indeterminizm, teleologizm. Holizm i redukcjonizm. Racjonalne i irracjonalne teorie poznania. Status praw naukowych.</p> <p>3 Kultura a mit, magia i religia. Klasyfikacja mitów. Mity społeczności pierwotnych i tradycyjnych a mitologia współczesna i jej przejawy. Myślenie magiczne w społecznościach tradycyjnych a obecność magii w kulturze dzisiaj. Określenia i definicje religii. Rodzaje religii i rodzaje religijności. Nauka a magia. Nauka a religia w kontekście historycznym. Czy istnieje takie zjawisko jak „zmiernych religii” w kontekście narastających ruchów fundamentalistycznych?</p> <p>4. Istota kultury. Kultura materialna i kultura duchowa. Koncepcje kultury w aspekcie problemu psychofizycznego. Kultura ciała i cielesności (M. Merlau-Ponty, Z. Bauman).</p> <p>5 Kultura a natura – jedność, przeciwieństwo czy sprzeczność? Czy kultura może być sprzeczna z tzw. „prawem naturalnym”. Współczesne dyskusje związane z pojęciem „prawa naturalnego” . Natura a technologia czy technologia wykracza poza to co „naturalne”?</p> <p>6. Kultura jako system symboliczny. Kultura i język. Semiotyczne koncepcje kultury i ich ograniczenia.</p> <p>7. Kultura i tożsamość indywidualna i społeczna. Kultura i historia. Rola tradycji.</p> <p>8. Kultura a cywilizacja. Typologie cywilizacji. Tezy S. Huntingtona.</p> <p>9. Wielokulturowość i procesy akulturacji. Europa wobec „zderzenia cywilizacji”.</p> <p>10. Kultura w procesie globalizacji. Czy kultura globalna? Szanse i zagrożenia w perspektywie rozwoju ludzkości. Optymistyczne i pesymistyczne scenariusze rozwoju.</p> <p>11. Kultura popularna. Nowa mitologia i jej stosunek do techniki i nowych mediów.</p> <p>12. Kultura społeczeństwa informacyjnego. Tożsamość człowieka w społeczeństwie informacyjnym. Problem psychofizyczny w społeczeństwie informacyjnym.</p> <p>13. Perspektywy nowej humanistyki i aksjologii społeczeństwa informacyjnego.</p>	W1, W2, U1	Lectures

Extended information/Additional elements

Teaching methods and techniques :

Lecture, Work with source text, Socratic questioning, Case study, E-learning, Discussion, Lectures

Activities	Methods of verification	Credit conditions
Lectures	Examination	
Audit. classes	Activity during classes, Test	

Method of determining the final grade

Przy wyliczaniu oceny z ćwiczeń brane są następujące elementy: aktywność na zajęciach 20%, konspekty z zadanych lektur 20%, wynik kolokwium końcowego 40%. Ocena końcowa: Wynik ćwiczeń 20% + wynik egzaminu 60% Praca semestralna 20%

Prerequisites and additional requirements

Obowiązkowo do zakończenia kursu i zamknięcia I semestru studiów konieczne jest napisanie pracy semestralnej, na temat ustalony z prowadzącym zajęcia.

Rules of participation in given classes, indicating whether student presence at the lecture is obligatory

Lectures: Studenci uczestniczą w zajęciach poznając kolejne treści nauczania zgodnie z sylabusem przedmiotu. Studenci winni na bieżąco zadawać pytania i wyjaśniać wątpliwości. Rejestracja audiowizualna wykładu wymaga zgody prowadzącego. Auditorium classes: Studenci przystępując do ćwiczeń są zobowiązani do przygotowania się w zakresie wskazanym każdorazowo przez prowadzącego (np. w formie zestawów zadań). Ocena pracy studenta może bazować na wypowiedziach ustnych lub pisemnych w formie kolokwium, co zgodnie z regulaminem studiów AGH przekłada się na ocenę końcową z tej formy zajęć.

Literature

Obligatory

1. A.Assmann, Wstęp do kulturoznawstwa, Poznań 2015.
2. Barker Ch., Studia kulturowe, Kraków 2005.
3. Burszta W. Różnorodność i tożsamość. Antropologia jako kulturowa refleksyjność, Poznań 1992.
4. Cassirer, Ernst. "Esej o człowieku." Wstęp do filozofii kultury (1977): 141.
5. Girard. R., Początki kultury, Kraków 2006
6. Hall E., Ukryty wymiar, Muza, warszawa 2003.
7. Jenks Ch. Kultura, Zysk-Ska, Poznań, 1999.
8. Boldwin. E. Wprowadzenie do kulturoznawstwa, Zysk_Ska, Poznań, 2007.
9. Kroeber A., Istota kultury, Warszawa 1873.
10. Lakoff G. Johnson M., Metafory w naszym życiu, Warszawa 1980.
11. Mead M., Kultura i tożsamość., Warszawa 1978.
12. Kempny M. Nowicka E., Badanie kultury. Elementy teorii antropologicznej. Kontynuacje, Warszawa 2003
13. Semiotyka kultury, red. E. Janus, M.R. Mayerowa, PIW Warszawa 1975.
14. Kulturoznawstwo - szanse i zagrożenia. Numer monograficzny, Kultura współczesna nr 2, 1999.
15. Braudel, Fernand. "Historia i nauki społeczne: długie trwanie, [w:] tegoż." Historia i trwanie (1971): 48.
16. Latour, Bruno. Nigdy nie byliśmy nowoczesni, przeł. M. Gdula, Warszawa, 2011, 21-24.
17. Thomas, Kuhn. Droga do nauki normalnej, [w:] Tegoż, "Struktura rewolucji naukowych." Aletheia, Warszawa (2009)
18. Domańska, Ewa. "" Zwrot performatywny" we współczesnej humanistyce." Teksty drugie 5 (2007): 48-61.
19. Foucault, Michel. "Historia seksualności, przeł." B. Banasiak i inni, wstęp T. Komendant, wyd 2 (1995).
20. Leach, Edmund. "Lévi-Strauss, przeł." Piotr Niklewicz, Warszawa (1998).
21. Baudrillard, Jean. Symulakry i symulacja. Wydaw. Sic!, 2005.
22. Nowicka, Ewa, Świat człowieka, świat kultury, wiele wydań.

Scientific research and publications

Publications

1. Poza kulturą nie ma zbawienia, red. J.Dębicki, Z.Pasek, K.Skowronek, Libron, Kraków 2014
2. Z.Pasek K.Skowronek, Nowa duchowość w popkulturze. Studia tekstologiczne, Wydawnictwo LIBRON, Kraków 2013,
3. Z.Pasek, O przydatności pojęcia duchowość do badań nad współczesną kulturą, w: Religijność i duchowość - dawne i nowe formy, red. M.Libiszowska-Żółtkowska i S.Grotowska, Zakład Wydawniczy NOMOS, Kraków 2010, s. 56-65
4. Z.Pasek, Kulturoznawstwo a religioznawstwo. W poszukiwaniu metody, w: Tożsamość kulturoznawstwa, red. A.Pankowicz, J.Rokicki, P.Plichta, Wydawnictwo UJ, Kraków 2008, s.109-117.
5. Z.Pasek, Kultura jako zbawienie - wobec totalitaryzmów i nie tylko..., w: Poza kulturą nie ma zbawienia, red. J.Dębicki,

Z.Pasek, K.Skowronek, Libron, Kraków 2014, s.27-44

Learning outcomes prescribed to a field of study

Code	Content
KLT1A_K03	Na podstawie analizy nowych problemów samodzielnie formułuje propozycje ich rozwiązania i sięga po opinie ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.
KLT1A_U03	Czyta i interpretuje tekst filozoficzny, socjologiczny, antropologiczny oraz źródła historyczne.
KLT1A_U05	Poprawnie stosuje poznaną podstawową terminologię kulturoznawczą.
KLT1A_W01	Posiada podstawową wiedzę o obszarach będących przedmiotem badań kulturoznawczych.
KLT1A_W02	Ma podstawową wiedzę o tym, jakie miejsce wśród nauk humanistycznych, społecznych i nauk o sztuce zajmuje kulturoznawstwo oraz potrafi scharakteryzować jego przedmiotową i metodologiczną specyfikę.